

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Janou Volkovou ve věci

žalobce: **B. G. S.**
státní příslušník Nepálská federativní demokratická republika
toho času v Zařízení pro zajištění cizinců Vyšní Lhoty, 739 51 Vyšní Lhoty
234
zastoupený advokátkou Mgr. Alicí Jeziorskou
sídlem Svornosti 86/2, 736 01 Havířov
proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
Odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 12. 2023, č. j. OAM-1605/DS-D03-D05-2023,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

- IV. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanovené zástupkyně žalobce Mgr. Alice Jeziorské, advokátky, se určuje částkou ve výši 4 114 Kč a bude jí vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce byl dne 22. 11. 2023 zadržen Policií České republiky a dne 23. 11. 2023 zajištěn, neboť pobýval na území České republiky neoprávněně. Správní orgány ze záznamu o výsledku porovnávání otisků prstů v systému EURODAC zjistily, že žalobce dne 13. 11. 2023 požádal o mezinárodní ochranu v Rumunsku.
2. Žalovaný rozhodnutím ze dne 20. 12. 2023, č. j. OAM-1605/DS-D03-D05-2023 (dále jen „napadené rozhodnutí“), určil, že státem příslušným k přijetí žalobce zpět podle čl. 18 odst. 1 písm. b) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „dublinské nařízení“), je Rumunsko. Současně žalovaný vyslovil, že napadené rozhodnutí je „v souladu s § 11 odst. 2 věty druhé zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, rozhodnutím podle § 25 písm. i) zákona o azylu z důvodu uvedeného podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu“. Rozhodnutí odůvodnil především tím, že žalobce požádal dříve o azyl na území Rumunska, což vyplynulo z lustrace v databázi EURODAC. Žalovaný zároveň neshledal překážky přemístění do Rumunska, které nevykazuje systémové nedostatky při vyřizování azylových žádostí.

II. Žaloba

3. Proti napadenému rozhodnutí žalobce brojil žalobou a požadoval, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Namítal, že přemístěním do Rumunska, dojde k nepřiměřenému zásahu do jeho práv. Žalobce odmítal předání do Rumunska, protože v této zemi existují systematické nedostatky azylového řízení. Žalobci by předáním do Rumunska hrozila závažná újma, protože podmínky v uprchlických střediscích a táborech připomínají podmínky táborů nucených prací. V zařízeních jsou dle zkušenosti žalobce alarmující hygienické podmínky, nekontrolovatelně se v nich šíří onemocnění včetně kožních parazitů, na pokojích se pohybují brouci. Také přístup personálu je nepřijatelný. Na denním pořádku jsou v cizineckých zařízeních nucené práce, např. uklízení prostor zařízení či odklizení sněhu v mrazu. Jsou v nich přidělovány omezené a někdy dokonce žádné příděly jídla pro cizince, kteří tak dlouhodobě hladoví a jsou náchylnější k infekcím a parazitům. Chybí tlumočníci, což zamezuje spravedlivému procesu. Žalobce byl také napaden členy rumunské policie, kteří se k žalobci chovali „otřesně“, hrozí mu tak nelidské a ponižující zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv a svobod Evropské unie.

III. Vyjádření žalovaného

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že skutkový stav byl zjištěn dostatečně. Uvedl, že Rumunsko je odpovědným členským státem ve smyslu čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení. Dne 8. 12. 2023 obdržel žalovaný informaci, že Rumunsko uznalo svou příslušnost k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu žalobce podle čl. 18 odst. 1 písm. d) dublinského nařízení. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z dostatečných podkladů, na jejichž základě dospěl k závěru, že je Rumunsko povinno objektivně a nestranně v souladu se základními zárukami a zásadami azylového práva posoudit žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany. Životní podmínky v Rumunsku jsou oproti ekonomicky vyspělejším západním zemím sice odlišné, přesto nelze hovořit o systematických nedostacích či případně o životním standardu, jež by vedl k nelidskému nebo ponižujícímu zacházení ve vztahu k vedení řízení ve věci mezinárodní ochrany. Žalovaný v případě žalobce neshledal závažné porušení azylového práva a ochrany uprchlíků ze strany Rumunska, které by měly bránit k přemístění žalobce do této země.

IV. Posouzení věci soudem

5. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť pro tento postup byly splněny zákonem stanovené podmínky (žalobce ani žalovaný ve lhůtě dvou týdnů od doručení výzvy nevyjádřili svůj nesouhlas s takovým postupem).
6. Žaloba není důvodná.
7. Podle čl. 18 odst. 1 písm. d) dublinského nařízení *„členský stát příslušný podle tohoto nařízení je povinen: přijmout zpět za podmínek stanovených v člancích 23, 24, 25 a 29 státního příslušníka třetí země nebo osobu bez státní příslušnosti, jejíž žádost zamítl a která učinila žádost v jiném členském státě, nebo která se nachází na území jiného členského státu bez povolení k pobytu.“* Cílem dublinského systému je zajistit, aby byl za posuzování žádosti o mezinárodní ochranu odpovědný pouze jeden stát; účelem dublinského nařízení je co nejrychleji určit stát příslušný k posuzování žádosti, aby byl žadateli zaručen přístup k účinné mezinárodní ochraně. Tím se má zabránit zahlcení systému žádostmi téže osoby v různých členských státech, nařízení má zamezit tzv. forum shopping, respektive asylum shopping, tj. snaze žadatelů vybírat si, kde chtějí získat mezinárodní ochranu. Za tím účelem obsahuje dublinského nařízení kritéria pro určování příslušného státu tak, aby v individuálních situacích bylo možné jednoznačně určit členský stát odpovědný za posuzování konkrétní žádosti.
8. Z čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení plyne, že je třeba určit jiný členský stát příslušný k řízení o žádosti, pokud žadatele není možné přemístit do členského státu, který byl primárně určen jako příslušný, protože existují závažné důvody se domnívat, že dochází k systematickým (správně systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a o podmínky přijetí žadatelů v daném členském státě, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení.
9. V posuzované věci nebylo sporné, že Rumunsko je státem, který je příslušný k posouzení žádosti žalobce. Žalobce v žalobě namítal systémové nedostatky rumunského azylového systému a nepříznivé podmínky v azylových zařízeních. V rámci posouzení reálnosti přemístění žalobce do Rumunska se tak musel žalovaný v napadeném rozhodnutí zabývat tím, zda ve vztahu k tomuto členskému státu neexistují závažné důvody se domnívat, že tam

dochází k systematickým (systémovým) nedostatkům, tj. zda není dána výluka podle čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení.

10. Z judikatury Soudního dvora EU a Evropského soudu pro lidská práva (ESLP) vyplývá, že riziko špatného zacházení, které brání předání žadatele do země jinak určené za příslušnou v souladu s dublinským nařízením, může existovat buď v této příslušné zemi (například z důvodu nevyhovujících přijímacích podmínek) anebo ve třetí zemi (včetně země jeho původu) pokud hrozí navrácení žadatele, aniž by příslušný stát jeho žádost řádně posoudil (srov. rozsudek velkého senátu Soudního dvora EU ze dne 21. 12. 2011, C-411/10 a C-493/10, N. S. a M. E., rozsudek Soudního dvora EU ze dne 16. 2. 2017, C-578/16 PPU, C.K. a další proti Slovinsku; či ze dne 10. 12. 2013, Abdullahi, C-394/12; a dále rozsudky velkého senátu ESLP ze dne 21. 1. 2011 ve věci M.S.S. proti Belgii a Řecku, stížnost č. 30696/09 a ze dne 4. 11. 2014 ve věci Tarakhel proti Švýcarsku, stížnost č. 29217/12). Žalovaný měl povinnost se zabývat tím, zda přemístění žalobce do Rumunska nevylučuje existence systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Přitom musel vycházet z relevantních podkladů o přijímajícím členském státě a na jejich podkladě učinit úvahu o existenci či neexistenci systémových nedostatků (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44). Obě uvedené povinnosti žalovaný splnil.
11. Úvaha žalovaného týkající se možnosti přemístění žadatele byla v napadeném rozhodnutí obsažena (jak požaduje např. rozsudek NSS ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27, nebo ze dne 12. 9. 2016, č. j. 5 Azs 195/2016-22). Žalovaný vyšel při hodnocení situace v Rumunsku především z informací Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra (dále jen „OAMP“) ze dne 14. 6. 2023 (č. l. 43–47 správního spisu). Ty popisují rumunský azylový systém zejména z právního hlediska, tj. jak probíhá řízení, jaké jsou opravné prostředky, jaká je úroveň právní pomoci. K samotným azylovým střediskům a jejich úrovni lze z informace zjistit, že žadatelé mají nárok na stejné materiální podmínky – ubytování, příspěvek na stravování, kapesné, ošatné. Minimální výše je stanovena zákonem, v praxi jsou vypláceny příspěvky spíše vyšší. Dále mají žadatelé přístup k základní zdravotní péči. Ubytování v azylových střediscích je na nízké úrovni se zásadními technickými i hygienickými nedostatky, vybavení je silně opotřebováno. Přesto však nedochází k protestům ubytovaných.
12. V žalobě žalobce konkrétně namítal, že v cizineckých zařízeních v Rumunsku jsou alarmující hygienické podmínky, nekontrolovatelně se v nich šíří onemocnění včetně kožních parazitů, na pokojích se pohybují brouci a pokoje jsou velmi obsazené. Na denním pořádku jsou nucené práce, např. uklízení prostor zařízení či odklizení sněhu v mrazu. V zařízeních není přidělováno dostatek jídla, chybí v nich tlumočníci. Žalobce tvrdil, že byl napaden členy rumunské policie.
13. Žalovaný v napadeném rozhodnutí zcela konkrétně vysvětlil, že nevylučuje, že na území Rumunska může docházet k selhání jednotlivců, ale o případných systémových opatřeních proti uprchlíkům nejsou relevantní důkazy. Zdůraznil, že si je vědom tvrzení žalobce, ten je však ničím nedoložil a podklady, které žalovaný shromáždil, žalobcovy závěry nepotvrzují. Žalovaný si byl vědom, že podmínky v Rumunsku jsou oproti ekonomicky vyspělejšími zemím odlišné, přesto nelze shledat systémové nedostatky či životní standard, který by vedl k nelidskému nebo ponižujícímu zacházení. Žalobce měl možnost se seznámit s podklady rozhodnutí, včetně shora zmiňované informace o Rumunsku, mohl uvedené informace

vyvrátit či předložit důkazy podporující jeho tvrzení, což neučinil. S argumentací žalovaného se krajský soud ztotožňuje. Přes nižší životní standard v cizineckých zařízeních nelze hovořit o podmínkách, které by měly ospravedlňovat nepředání žalobce do Rumunska.

14. Žalobce tvrdil, že měl povinnost vykonávat nucené práce. Z informací OAMP o Rumunsku ze dne 14. 6. 2023 se podává, že za běžný úklid cizineckých zařízení jsou částečně odpovědní sami žadatelé o azyl. Žalobce brojil proti tomu, že musel uklízet prostor zařízení či odklízet sněh. Dle krajského soudu, pokud nebyly tyto práce vynucovány za účelem ponižování nebo způsobení újmy, neshledává krajský soud jejich výkon za rozporný s čl. 3 odst. 2 dublinského nařízení. Skutečnost, že žalobce tyto práce nechtěl vykonávat, samo o sobě neznamená, že by jimi měl být ponižován či mu měla být způsobena újma. Současně s tím soud neshledává důvodnými ani tvrzení žalobce o systematických nedostacích stran stravování. Podle informací OAMP ze dne 14. 6. 2023 vyplývá, že jsou podmínky v cizineckých zařízeních v Rumunsku obecně hodnoceny jako dostačující, žadatelé mají nárok na peněžní příspěvek na stravu. S přihlédnutím k výše uvedenému se tak jeví tvrzení žalobce jako účelová, nedůvodná a neprokázaná. Navíc žalobce do protokolu o pohovoru v rámci řízení dle dublinského nařízení ze dne 15. 12. 2023 uvedl, že se v táboře pro uprchlíky nacházel toliko 4 dny.
15. K námitce týkající se tlumočnicků krajský soud uvádí, že jakkoli informace OAMP o Rumunsku ze dne 14. 6. 2023 přiznávají určité praktické problémy s tlumočnický z některých jazyků, dle platné legislativy mají žadatelé o mezinárodní ochranu na tlumočnicka právo. Žalobce navíc do protokolu o pohovoru v rámci řízení dle dublinského nařízení ze dne 15. 12. 2023 výslovně uvedl, že do tábora, kde byl 4 dny, docházel tlumočnick „na nepálsťinu“. Z uvedeného se podává, že mu tlumočnick byl zajištěn. Námitka také není důvodná.
16. Žalobce zcela obecně namítal, že byl napaden členy rumunské policie a tyto osoby se k němu chovaly otřesně. Žalobce nesespecifikoval, zda mělo k napadení dojít při jeho pobytu v Rumunsku na základě platného a posléze neplatného víza, či poté, co požádal o azyl. Svá tvrzení nijak nekonkretizoval, nepředložil žádné důkazy. Z obecných námitek a podkladů ze spisu nelze dojít k závěru, že by docházelo k systematickým pochybením policie. Konkrétní okolnosti případu budou zohledněny až v řízení o žádosti o mezinárodní ochranu, při nynějším posouzení země, která má o žádosti o mezinárodní ochranu rozhodovat, není případné individuální selhání jednotlivce zohlednitelné.
17. Za této situace lze uzavřít, že úvaha žalovaného o tom, že v dané zemi neexistují systémové nedostatky, byla podložena konkrétními důkazy a obsahovala konkrétní tvrzení, krajský soud ji shledal přezkoumatelnou a v souladu se zákonem. Obecně platí zásada vzájemné důvěry mezi členskými státy a dodržování základních lidských práv je zde vyvratitelnou domněnkou (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28). V případě Rumunska není známo, že by v tomto ohledu patřilo mezi „problémové“ členské státy a že by zde tedy existovaly systémové nedostatky, pro které by bylo na místě přemístění žadatele vyloučit. Úvaha žalovaného odpovídá shromážděným podkladům o azylovém řízení v Rumunsku a lze ji považovat za dostačující. Žalobce tyto závěry nevyvrátil, jelikož jeho tvrzení jsou obecná a ničím nepodložená.

V. Závěr a náklady řízení

18. Krajský soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že napadené rozhodnutí netrpí nedostatky, které mu žalobce vytýká, a neshledal ani jiné důvody, pro které by bylo na místě napadené rozhodnutí zrušit; žalobu proto jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
19. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014–47).
20. Žalobci byla ustanovena k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupkyně z řad advokátů Mgr. Alice Jeziorská, jejíž odměnu a hotové výdaje hradí stát. Soud zástupkyni žalobce přiznal odměnu za zastupování podle vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „advokátní tarif“) ve výši 3 100 Kč, dle obsahu spisového materiálu, a to za jeden úkon právní služby (první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení) podle § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu. Dále soud přiznal zástupkyni žalobce paušální náhradu hotových výdajů na jeden úkon právní služby ve výši 300 Kč ve smyslu § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů navýšena o DPH v zákonné výši celkem činí 4 114 Kč a bude zástupkyni žalobce vyplacena z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 5. března 2024

Mgr. Jana Volková
samosoudkyně